

Baars-blankvoornviswatertype

Helder, weinig tot matig begroeid water

De wateren die tot het baars-blankvoornviswatertype behoren, zijn voedselarme wateren met een voedselarme (zand)bodem. Gebrek aan plantenvoedingsstoffen is zowel beperkend voor de ontwikkeling van algen als voor de ontwikkeling van hogere waterplanten. Het zijn dan ook heldere wateren met een zichtdiepte die het gehele jaar door meer dan één meter is. Als er toch waterplanten groeien, dan staan deze over het algemeen op die plaatsen, waar de bodem nog enige meststoffen bevat (zoals gedeelten met klei, veen of afgestorven plantenmateriaal). De bedekking met waterplanten varieert, afhankelijk van de voedselrijkdom van het water en bodemsoort, van 10 tot 60 %. Door het voedselarme karakter van het water wordt er weinig voedsel geproduceerd voor vissen. De toch al geringe hoeveelheid meststoffen wordt voor een belangrijk deel opgenomen door waterplanten. De productie van algen en daarmee het dierlijk plankton dat ervan leeft, is hierdoor zeer laag. Onder voedselarme bodemomstandigheden vinden vissen het bodemvoedsel alleen plaatselijk, meestal in de begroeide, detritusrijke oeverzone (detritus = afgestorven plantendelen).

Kenmerkend voor vennen, zandafgravingen en voedselarme kwelgebieden

Het baars-blankvoornviswatertype komt van oudsher voor op arme zandgronden en gebieden met voedselarme kwel. Vennen en zandafgravingen zijn belangrijke voorbeelden van dit viswatertype. Als gevolg van eutrofiëring (vermesting) is dit viswatertype ook in deze gebieden aan het eind van de twintigste eeuw verdwenen. Veel voedselarme vennen zijn hierdoor veranderd in troebele plassen met een dikke modderlaag. Eutrofiëringsbestrijding en het ecologisch herstel van onder andere Brabantse vennen kan er toe leiden dat het baars-

blankvoornviswatertype in de toekomst weer vaker deel uit gaat maken van het Nederlandse binnenwater.

De baars-blankvoorn visgemeenschap

De baars-blankvoorn visgemeenschap bestaat uit vissen, die optimaal zijn aangepast om gebruik te maken van het beperkte en onzekere voedselaanbod in voedselarme milieus. Deze vissen behoren over het algemeen tot de kleinere soorten. De baars en de blankvoorn zijn twee **kenmerkende vissoorten** uit deze visgemeenschap. Zij zijn beiden in staat om in helder water doelgericht voedseldeeltjes op te nemen. Door kleiner te blijven dan normaal is voor deze soorten, kunnen ze hun groei en levenscyclus aanpassen aan het beperkte voedselaanbod. Dit verschijnsel wordt ook wel *dwerggroei* genoemd. Onder zeer voedselarme omstandigheden kunnen deze soorten bij een leeftijd van drie tot vier jaar al paairijp zijn bij een heel klein formaat, namelijk een lengte van circa 10 centimeter. Het zijn verder vissoorten die gebruik kunnen maken van uiteenlopende voedselbronnen. Beiden kunnen hun levenscyclus geheel voltooien door voornamelijk zoöplankton te eten, aangevuld met macrofauna, dat op de bodem of tussen waterplanten wordt gevonden. Hoewel de baars een visetende (*piscivore*) soort is, zal hij in dit viswatertype, als gevolg van gebrek aan voldoende prooien, nauwelijks vis op het menu hebben.

Andere, **begeleidende vissoorten** van deze visgemeenschap zijn de kleine modderkruiper, de bittervoorn, de riviergrondel, het vetje, de driedoornige- en de tiendoornige stekelbaars. Als gevolg van de voedselarme omstandigheden is de **draagkracht** voor vis van het baars-blankvoornviswatertype gering, te weten 10 tot 100 kg per hectare.

Ven

Tiendoornige stekelbaars

Kleine modderkruiper

